

vilde Bispen meget sjældent være istand til at overtage de mangfoldige, reent verdslige Sager, Pengespørgsmaal osv., som ere lagte paa hans Skuldre. So mere disse Sager blive udfisfede til forskjellige Personers Beskyrelse, til bestomindre Byrde blive de, og jeg troer, at det vilde være let for Provsterne, ialtsald naar de fik en lille Contoirholdsgodtgjørelse, at føre de nødvendige Regnskaber. Jeg tvivler ikke paa, at hele Lønningen til Bisperne, der, som jeg sagde før, andrager med en rund Sum 25—26,000 Rbd. aarlig, vil kunne spares, og selv om man tænker sig, at nogen af Provsterne, f. Ex. Stiftsprovsterne, skulde have Contoirholdsgodtgjørelse, vilde altsaa Udgiften indskrænke sig til den alene. Det er denne Tanke, jeg har havt staaende for mig, og jeg troer, at det Hele vilde være vel tjent med, at den blev gennemført; jeg skal nu overlade Bedømmelsen deraf til et Udvalg og til det høie Thing.

Bahle: Der er en Betragtning, som ikke tilbligere er frembragen i denne Sag, og som jeg skal tillade mig at knytte til det foreliggende Forslag. Hvor hjært det end kunde være mig at see dette Forslag usforandret vedtaget, hvor talnemlig jeg end maa være de Mænd, der have affattet det, og hvor villig jeg end skal udtale den Anskuelse, at der, naar dette Forslag blev til Lov, vilde være lagt en god Grund til et langt større Velvillighedsforhold mellem Præst og Menighed end hidtil, sthyder jeg dog i denne Sag, uagtet der ikke er nogen stor Grund til at mene, at vi her virke for Noget, der lader sig gennemføre i nærværende Samling, at fremsføre nogle Betragtninger, som det forekommer mig ikke kunne lades borte ved dens Behandling. En saadan Betragtning er den, at Spørgsmaalet om Lønningen af de geistlige Embedsmænd, som udgjøre den største og talrigste Deel af Statens videnskabeligt dannede Embedsmænd, neppe kan og bør bringes i Gang, uden at sættes i Forbindelse med en Lønningslov for de andre, med dem ligestillede Embedsmænd i Staten. Jeg gaaer nemlig ikke ud fra, at de ere kirkelige, geistlige Embedsmænd, men jeg gaaer ganske simpelt ud fra, at de ere Embedsmænd, lønede af Staten,

accurat ligesom alle de andre Embedsmænd, og jeg mener da, at man bør tage billigt Hensyn til, om de blive stillede paa lige Fod med disse. Hvis de Herrer nemlig ikke tage det Hensyn, frygter jeg meget for, at det Udbytte, De vente Dem af denne Lov, meget let kan blive uheldigt. Man maa spørge: Hvorfra faae vi de Embedsmænd, der blive sendte ud til os som Præster? De blive dannede i Latinskoleterne, komme derefter ind til Universitetet, og først der vælge de, om de ville gaae den geistlige, den juridiske, den medicinske Vej, eller om de ville være Adjuncter ved de lærde Skoler, men naar der ikke bliver taget omtrent de samme Bestemmelser for disse forskjellige Classer, vil Resultatet blive, at der kommer en langt større Tilgang paa et af Punkterne end paa et andet, og jeg skal ganske usforbeholdent sige Dem, at naar unge Embedsmænd — jeg gaaer forud ud fra, at Begyndelsesgagen bliver den, der er anført i Lovudkastet — have Udsigt til at faae 1,000 Rbd. og en Sum at begynde med, samt dernæst en Avling, hvorpaa der kan holdes 6 Røer og 2 Heste, er dette i Sammenligning med en Adjunctplads, en meget attraaetværdig Stilling, ja, ogsaa i Sammenligning med, hvorledes en ung Embedsmand i Contoirerne, en almindelig juridisk Candidat begynder, er det en overordentlig fordeelagtig Begyndelsesgagne. Dette kan ikke nægtes, men hvad vil Følgen deraf blive? Den vil blive, at Alle ville føle sig kaldede til at gaae en Vej, der stiller dem saa heldige Udsigter, men det kan ikke være godt for det Embede, hvortil de skulle gaae ind, at de gaae dertil af Grunde, som ikke ere fremkaldte af en sand og god Overbeviisning om Vigtigheden af deres Kalde. Da jeg imidlertid ikke her betragter Sagen fra den kirkelige og religiøse Side, vil jeg sige, at der ligger ikke den største Vanstuelighed, men der kommer en anden. Saa snart det virkelig er givet, at den Begyndelse og den Stilling, der saaledes hbes de geistlige Embedsmænd, er ret antagelig og god, vil der meget let indtræde det Forhold, at det bliver vanstueligt at faae unge Mænd til at gaae ind i andre Stillinger, medens der bliver alt for Mange, som søge at komme ind paa denne Vej, saaledes at man ikke kan befordre dem alle. Det maa ogsaa tages i Betragtning,